

## Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 ft — kr.  
Félévre . . . 3 — —  
Negyedévre . . . 1 — 50 —  
Egy hóra . . . 1 — 50 —  
Egyes szám ára 8 kr.

## Kiadóhivatal:

PECSSETT, Széchenyi-tér 12-ik szám  
(Nádossy-féle ház)  
hová az előfizetések és a lap  
szétküldésére vonatkozó felszo-  
lalások intézendők.

# PÉCSI FIGYELŐ

## (PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:  
PECSSETT, Széchenyi-tér 12-ik szám,  
hová a lap szellemi részét  
illető minden közlemény  
intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

## Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.  
Előfizetések elfogadottnak még  
valamennyi könyvkereske-  
lésben.

## Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utoda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Mano (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben  
Mindezen helyeken előfizetések is elfogadottnak.

### Dunántúli kultur-egyesület.

A dunántúli közművelődési egyesület megalakítása céljából a dunántúli országos képviselők a Dunántúl egyes társadalmi kitünőségeihez a következő főlhívást intézték:

A magyar társadalom országszerte megmozdult, hogy támogassa az államot nagy nemzeti föladatainak megoldásában.

Erdély segélyért kiáltott, az ország társadalmá nagylelkűen felelt vissza neki. Létrejött az erdélyrészi közművelődési egyesület. A fölvidék bajokkal küzd s megalakult a fölvidéki közművelődési egyesület. Nemzeti célú egyesületekkel van behálózva szinte az egész ország, északon, délen, keleten és nyugaton.

A magyar társadalom megemlékezett régi nagy szerepeire, melyre nem volt példa a történelemben. Megemlékezett arra, hogy valamikor pótolta az államot s teljesítette ennek föladatait is. Hogy minden, a mi ebben a hazában szép és virágzó, mindaz a társadalom hozta létre. Magát a nemzeti és alkotmányos államot is. Széchenyitől, Deáktól Kossuthig, minden nagy emberünk és minden nagy eszménk a társadalom erőire támaszkodott és jutott diadalra.

A vezérszerep most e nemzeti és alkotmányos államé. De minden társadalom lemondhat öntevékenységről s a nemzeti föladatak teljesítését rábízhatja az államra, csak a magyar társadalom nem! A magyar hazát csak az egységes nemzeti kultúra teheti valóban egységessé, magyarrá, nemzetivé: mert a kulturában való szaka-

dás a nemzeti és társadalmi, sőt majdan az állami szétszakadozottságot jelentené. A nemzeti kultúra gyors és hatályos terjesztésére pedig az állam erői csak akkor elégségesek, ha a társadalom erői egészítik ki azokat. Ezért örvendetes a magyar társadalom nemzeti célú mozgalma.

Ez a mozgalom azonban, mely a lelkesedés által vitelve a hazafiasság örtüzei által vezéreltetve szétáradt Pozsonytól Brassóig, a Vágtól az Oltig, a leghatalmasabb magyar fölönál megállt. A Duna azon határvonalat jelenti, melyet a társadalom diadalmenete még nem lépett át. A Dunántúl társadalmá nem mozdult meg, pedig megmozdult maga a nagy Alföld is.

Miért nem csatlakozott a Dunántúl társadalmá az Erdély érdekében megindult hazafias mozgalomhoz? Mert érezte, hogy neki saját feladata van, melyet saját erejéből kell megoldania.

Saját feladata a nemzeti kultúra terjesztése a Dunántúl nem magyarajku polgárai közt. A Dunántúl nemzetiségek nincsenek, így nincs nemzetiségi féltékenykedés. A hazafiaság nincs nyelvhez kötve az ország egyéb részeiben sem. A Dunántúl azonban a nemzeti kultúra teljes diadalának még grammatikai akadályai sincsenek. A szép országgrész nem magyarajku polgárai szívesen csatlakoznak a magyar kulturához, csak alkalom kell nekik. Szinte sürgetik, hogy az alkalmat megkapják.

Ime a dunántúli társadalom egyik föladata, mely az egységes nemzeti kulturának megvalósítása az ország szinte legszebb, legnagyobb, legelőrehaladottabb és politikailag, társadalmilag legfontosabb részében.

Másik — az elsőnél szinte fontosabb — föladata a kivándorlás kérdésével áll kapcsolatban.

A haza virágos és gyümölcsös kertjéből nagymérvű, a népesedés minden tanával dacoló kivándorlás van régóta folyamatosan. Eventint ezer és ezerre megy azon dunántúliak száma, kik vándorbotot vesznek kezükbe. Csendes, zajtalan kivándorlás ez, de ép ezért bár sokkal tömegesebb, mint akár a fölvidéki, akár az erdélyi, az ország keveset hallott róla.

Az első alaromat a filloxera pusztításai okozták. A közvelemény a sajtó által fölvilágosította, most döbönt meg először a Dunántúl miatt, mely a nemzeti erő forrásai közt a legelsőek közé tartozik.

Mikép oldandó meg a kivándorlás kérdése, mikép vezetendő és irányítandó az, hogy a nemzeti érdekekre abból minél kevesebb kár, sőt esetleg haszon háromljék?

Ez a dunántúli társadalom legnagyobb problémája. A társadalomé első sorban és nem az államé. A két nagy kérdés, illetőleg föladat megbeszélésére gyültek össze a minap a Dunántúlnak alulirott országgyűlési képviselői. Összegyültek, hogy tanácskozzanak, mikép volna megindítandó az említett célokkal kapcsolatban a Dunántúl társadalmi akciója. És ama meggyőződésre jutottak, hogy úgy a megindítás, mint vezetés részleteit csakis a dunántúli társadalom kitünőségeinek közreműködése mellett állapíthatja meg a sikerre való kilátással. Ez az oka, hogy alulirott képviselő ama bizalomteljes kéressel járulnak, méltótaszék a hazafias eszmét fölkarolni, azt saját

## A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

### Száll az idő.

Száll az idő, szédítően szárnyal,  
Fogy az élet, kevesebb a mával,  
Ujra egy nap alkonyult le, újra,  
Véres fejjel hegyek mögé hullva;  
Már az esti csillag is az ég  
Ragyog, soha ki nem alvó fényben . . .  
Ujra egy nap tünt a mult ködébe,  
Édes álmok csendes éjféle!

Nap nap után fogy az ifjuságom,  
A tükörben atyám képét látom,  
Minden vonás az övének mása,  
Hogy a lelkem színről-színre lássa;  
Redős homlok, bágyadt, halovány arc,  
Rávésődve a gondteljes létharc . . .  
Ilyen lett hát az én arcom is már —  
Én Istenem, az idő hogy eljár!

Hát a fénykép, ifjúkori képm? —  
Derült arcu ifju van a képen,  
Gondozott haj szépen elsimítva,  
Sötét szemöld, még sötétebb pilla,  
Vidám mosoly az ajkon, a szemem . . .  
Óh! talán ez nem is az én szemem? . . .

Az, az! csakhogyan elfogyott a mosoly,  
Ma már olyan törött fényű, komoly.

El veled kép, elmúlt tavasz képe!  
Ifjuságom fénykorának vége.  
Ez a való, mit a tükör mutat,  
Lelkemben is ez a fájó tudat!  
Fáj az élet; nehéz, sok a terhe,  
Ürömmel telt fértüköröm kelyhe,  
Csupa küzdés, verejtékes munka,  
Mivel fogad öltem rögös útja.

Hát! Istennek, csakhogyan eljött az est,  
Meggíbenhet a kifárasztott test  
És a lélek, a mely gondban égett,  
Át alhatja a nyugalmas éjtel;  
Festhet sok szép tündér-álmokképet,  
Minden ágról friss virágot téphet,  
A szép multat visszadomolhatja,  
Édes álmát semmi sem zavarja.

S majd ha újra kél a hajnal pirja,  
Talpra állok, a mig eröm bírja,  
Kitörölve szememből az álmot,  
A nyakamba körítlem a jármot,  
Mint sok ezrek az átkozott földön:  
Vonszalom az ígát a göröngyön;  
S bár csakhamar kérges lesz a tenyér:  
Dolgozom, hogy legyen otthon kenyér.

Várady Ferencz.

### Színházi képek.

A baktisch.

Örömmel fut előre a bejáratnál, hogy ő legyen az első, a ki belép a páthyba.

Az esti hlvöstől kevéssé kipirult arcát halavány rózsaszín kendő veszi körül, mely vastag göbvel van megkötve nyakán. Lázás sietséggel dobja le a kendőt, kabátját magáról, s öntelt örömmel ül az első székre le. Mosolygva szemléli a mamát, a nagynéit, kik hosszabb vetkőzödések után is nehezen tudnak elhelyezkedni székeiken.

Legelső dolga a látósvet kezébe venni s tutólag végigszaladni az egész közönségen. Az tán gyermekes naivsággal teregeti maga előtt a szinlapot s önkénytelenül is elmosolyodik, ha megakad a szeme Dezséry névén, ki ma megint olyan furcsa szerepet fog játszani. Mennyit is nevet rajta, ha eszébe jut!

Jobból-balról érkeznek a szomszéd páholyi ismerősök, ragyogó arca kedves mosolyával üdvözi a Betti nénit, meg a kis Emmit, a kolleját — a másik baktisch.

Szeretne egyetmást a fölúbe sugni a barna

körében terjeszteni és népszerűsíteni. Szóval mindent megtenni, hogy az általános dunántúli közművelődési egyesület még az őszszel megalakulhasson s a helyi, törvényhatósági és városi egyesületek szintén az alakulás küszöbére léphessenek.

Az ősz kezdetén alulírott képviselők Budapestben nagy alakuló gyűlést fognak összehívni, melyre annak idején külön meghívót fognak kibocsátani, de a melyen való személyes megjelenésre már eleve fölkérik. De fölkérik egyszersmind a Dunántúl összes társadalmát rang, osztály és felekezeti-különbség nélkül. És remélik, hogy a társadalom lelkesülten fogja nemcsak megérteni, hanem teljesíteni is hivatását. A Dunántúl mindig legelső sorban állott, midőn a hazát kellett védeni. Most sem maradhat hátra, midőn a nemzeti eszme kulturai diadalt kell kiküzdeni. És nem fog hátra maradni! Hazafüti üdvözlettel Budapest, május hó 22-ikén 1890. Bezerédi Viktor, s. k. elnök. Beksis Gusztáv, s. k. előadó. (Következik a dunántúli képviselők aláírása.)

## H I R E K.

### — (A pünkösdi kettős ünnep.)

Élénk képet nyújtott városunk az egyházak és nagy ünnepén s az utczák bar az idén nélkülöztek a bérmalandók és bérmaszülők fölcitrazott alakjait, a munkaszünetnek és napjaiban kellőképp felhasználattak arra, hogy a tavaszi új ruhának kirakatáivá váljanak. Az ünnepek délelőttjein hemzsgő sokaság töltötte meg a város főbb utcait, a piacot és a sétátart, melyekben a közönség számát időnkint megszorított az ájtatos énekek között végigvonuló buszjárók tömege, kik részint a Havi-boldogasszony temploma felé törekedtek, részint Gyűdre való átvonulásukban tartottak nálunk állomást. A délutánok nagyobbára kirándulási célokra használtak föl, s városunk vidékének minden erre alkalmas pontja: a Jakabhgy, üszöghi erdő, Tetye és a szőlőhegyek nem egy majálisozni óhajtó egyén által kerestettek föl. Az időjárás általában kedvezett a kirándulásoknak, csak a Jakabhgy látogatóit lepte meg vasárnap délben egy kis jégviség. — Az ünnepi isteni tiszteleteket dr. Feszti Károly kanonok, pápai praelatus vezegte a székesegyházul szolgáló lyceum-templomban, mely alkalmakkor vasárnap Seiler C-dur miséjét, hétfőn pedig Horák D-mol miséjét adta

elő a templomi ének- és zenekar. A vasárnapi szentmise után Dobzay Antal kanonok sikerült beszédet tartott a pünkösdi ünnep főösszegeiről.

— (A pécs-barcsi vasút államosítása.) BIRÓCS Gábor kereskedelemügyi miniszter egy esomó vasúti törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőházhoz, melyek különböző vasutak államosításáról és új építéséről szólnak. Vasúti ügyekkel bentfenteskörökben a legközelebbi államosításra kizemeltnek mondják a pécs-barcsi vasutat, melyre a magyar államvasutaknak szüksége van, miután a budapest pécsi vonalat megszerezte, Barca lévő Dunán túlraak egyik legfontosabb vasúti központja Horvátország és Fiume felé.

— (Jégéső.) A viharok az idén a szokottnál hamarabb beállítottak. Ugyiszólva mindennapos dolog a villámásos és dörgéses eső, helyenként a felhőszakadás, sőt a jégéső is. Legutóbb pénteken délután Abaligetet és tájékat látogatta meg a jégverés, mely a Budapestről Pécs felé robogó vonatot is utban érte s ugyancsak rájlesztett az utasokra. A jég oly mennyiségben esett, hogy a víz esomókban hordta össze a torlaszoknál. Pünkösöd vasárnapján pedig a Jakab-hegyi kirándulókat rémítette meg a jégéső. Dél-tájban ugyanis hatalmas jégfelhők zúdították le tartalmukat a Jakab-hegy csúcsán, a vadászak közelében, melytől azonban 300 lépésnyire egy szeményi jég esett.

— (Kormányintézkedés a peronospora viticola ellen.) A földművelési miniszter körlevelet intézett valamennyi gazdasági egyletre, továbbá az összes gazdasági, borászati és pincegyeletekhez, melyekben arról értesíti, hogy a peronospora által megtámadott szőlők védő kezeléséhez szükséges rézgálicznak kellő jó minőségben, minél olcsóbb aron való beszerzése vezet a szükséges lépéseket megtette s ezek máris arra az eredményre vezettek, hogy remélhetőleg sikerülhet a peronospora elleni való védekezéshez szükséges anyagának megfelelő jó minőségben a mostaniál tetemesen mérsékeltb aron való előállítását és beszerzését biztosítani az esetben, ha viszont az illető vállalat számára — melynek működése e célból igénybe vétetnék — bizonyos minimális évi mennyiség vagyis legalább évi ezer métermaza elhelyezése az évek bizonyos sorára és pedig legalább három évre biztosítottak. Ez irányban tehát abban az esetben volna lehetséges az érdekelte közönség óhajtasának eleget tenni és őket a rézgálicz minél olcsóbb aron való beszerzésében támogatni, hogy ha az országnak e részben érdekelte vidékein, melyek a mutakkozó szélsőleglet mérve fölül a folyó nyáron szerzendő tapasztalatok alapján bizonyára eléggé tájékozva lesznek, a kívánt mennyiség erejéig terjedő és három

egymásután következő évre érvényes megrendeléseket összegyűjteni sikerülne. A mennyben ily módon sikerülne az orszag egész területén az illető vállalkozók részéről olcsó árak biztosítása céljából igényelt 1000 gr. mennyiség erejéig terjedő megrendelést három évre kötelezőleg összegyűjteni, erről a miniszter haladéktalanul értesítendő. Igen ajánlatos, hogy a baranyamegyei gazdák és községek — nem varva be a gazdasági egylettől esetleg későn kiküldendő póthívat — már is forduljanak levélileg a gazdasági egyület titkárához Vörös Mihályhoz Pécsre, tudatvan vele, hogy mennyi rézgáliczra van szükségük. Mert a késedelmezés keményen megboszulhatja magát s a peronospora a tavalyihoz képest aránytalan mennyiségben segít a phyloxeraának pusztítani a szőlőt.

— (Gregorianum ének József főherceg előtt.) A renovált székesegyházban József főherceg tittele alkalmával a templom gyermek-énekkara valószínűleg be fogja mutatni képességét a gregorianumi ének terén Ó Főnsége előtt. Ez előadásra a püspök megbízásából már napok óta készülnek Glatt Ignác vezetésével. Az unisone énekek orgona-kíséret mellett adának elő, a mikor is az új orgona hangjaiban is foguak gyönyörködtetni; a vocal-énekek tisztán a gyermekek és a karénekek által foguak előadni. E próba egyszersmind arra is fog szolgálni, hogy a székesegyház acustikájának minőségéről is meggyőződjenek.

— (A Fő-utca aszfaltozása) ezen a héten kezdetét veszi. Az eredeti munkaterv szerint már tegnap kellett volna a munkát elkezdeni; de az aszfalt társaság akadályozva volt ebben. A legközelebbi napok egyikén, esetleg még ma — szerdán — azonban bele foguak a munkába s ennek befejeztéig a bocsikölkedés természetesen meg fog szünni s a Fő-utca képe is kissé rendellen formát fog ölteni. Annál szebb formája lesz aztán a — végre rendes — burkolat elkészültékor, melylyel egyszersmind a gyalogjárók is kiszélesbülnek. A munka alig fog egy hétnél több időt igénybe venni, mert az aszfalt-társaság érti, hogy mi az a gyorsaság.

— (A szingzagató nyilatkozata.) Nem mindennapi, sőt egy szingzagatótól épen szök nem vart elvek hangoztatásával nyilatkozott Somogyi Károly szingzagató a „F. Z.” vasárnapi számban az egyik lefolyt jutalomjáték alkalmával megtörtént czibakházi tempórol. Magunk is megróttuk t. i. azt a rossz szokást, mely már nem illő Pécs szpadára, hogy jutalomjáték alkalmával mindenféle csalogató eszközöket eszelenek ki a jutalmazandók s vagy műkedvelőket lejtetnek föl, a mi meg enyhébb dolg, vagy afféle vasáros komediákat szólnak a fülvönások közé, mint pl. holmi magan és kettős tanzokat, görögützes tablókát, completeless ürességeket s b,

leányak, ki bizalmasan ínteget feléje, de hát az a távolság! Majd holnap vagy holnapután elmondják egymásnak színházi élményeiket. Most ugy sinez idő arra, hogy gondolataival foglalkozzék, már elvonja figyelmét az előzene.

Kevesen élvezik, hallgatják a zenekar beharangozását a színházban, melyet különben sokan egész tündetőleg arra használnak föl, hogy a zene larmája alatt saját levétközési és elhelyezkedési larmájukat fitogtassák. — De a bakfisch igen. Még az első perczekben igaztobb, nem tudja figyelmét irányítani; a mi fülét először megüti, arra hallgat.

A pár percz alatt, mely az előzene bevégeztésétől a függöny fölgördültéig eltelik és a mely bizonyos varakozászerül nyugtalanságot szül a nézőtérben, a bakfisch legizgatottabb. Látesővét, mint a czéllövésre kész katona, kezében tartja s a mint föltárat előtte a nyílt színpad az előadást kezdő szereplőkkel, azonnal szemlért tart a látesővel. De lassankint igyekszik közönyös lenni, hiszen így látja ezt minden nagyobb leánytól, (idősebbet nem mondhatok, mert a bakfisch előtt még akkor nem imponál.)

A primadonnát ábítatalt hallgatja; mikor szép ariaját énekeli, vele érez. Már az ismétlésnél szinte meozognak piczi ajkai az ének szótagjaira.

A hőső toilette-jét ugyancsak emlékébe vési s vele sir a hatasos megörtülési jelenetnél: szinte érzi a mély szívbánatot, melynek olyan szép szavakban adott kifejezést a szerző. A függöny legördültekor még aztán a meg-megújuló tapszörny között is a jelenet hatása alatt áll. A gázszillart kertüli tekintetével, olyan rossz szemének a hirtelen világosság. Maga is azt hiszi, hogy azt a furcsa érzést a nagy fény behatása okozza, — pedig ha mélyen szeméibe nézhetnénk, ott látuók az el nem cseppent könyv szízfényét a feyenes szempáron.

A közzene ideje alatt kiváncsian nézeget ide-oda. Néha hirtelen kezébe veszi látesővét, hogy közelebb hozzon egy-egy ismerőst.

Keresi ott a földszinten azt a csinos buszárhadnagyot, a ki nem egészen idegen. Tetszik neki a Béla zsinoros egyenruhája. Pedig bizony az nem nézeget föl a páholyosokra, nagyon is el lévén foglalva csinos szomszédná-

jével, a kibez nem szól, de nem győzi eléggé fixirozni.

A bakfisch ajkbigyesztve látja e figyelmetlenséget. Ah! meg fogja boszulni magát. Nem is néz le többet ma a földszintre. Hátra veti magát a széken, legyezőjét keblére teríti, mint a hogy Pepi néitől látta és elmerül tekinetével — a zajgó, nyüzsgő karzatón. Egy szakácsné épen ott kínál narancsesal egy hadfiat, meglehetősen erős mimika mellett.

Nem tetszik neki ez az erősen reális kép. Most lelkét ábrándok hívják, — érdekes arcot akar mutatni. Milyen jól is tudja ezt adni az a Szép Olga?! Olyan irigye ennek a leánynak azért az érdekes magaviseletért.

Halaványkék szeméit végigjártatja a páholyoson, unott, számalmas mosolylyal nézi le a földszintet — hiszen neki minden olyan megszokott . . .

De hirtelen kiesik magára erőltetett szerepből.

— Mama, mama! — kérem azt a guktert egy kissé.

Egy buszárhadnagy csörtette kardját a bejáratnál, vajjon nem-e Béla?

mik redesen nem elégitik ki azt a várakozást, melyet a közönség — az illető jutalmazandó előkelő izlésében bizva — hozzájuk fűz s csak bosszankodva hagyja ott ilyenkor a színházat. A „F. Z.” ugyancz cselekedte, a mit mi, azzal a különbséggel, hogy ő az igazgatót tette felelőssé az efféle nem Pécshez illő dolgokért — a miben természetesen nem volt tökéletes igaza lapársnuknak. Az igazgató sietett is fővilágosítani a jutalomjátékok körül divó szokásról, mely a jutalmazandónak teljesen szabad kezét ad arra, hogy minél nagyobb jövedelmet tudjon csinálni magának, a mi mellett az igazgatónak az a szerep jut, hogy hallgatva nézzen el mindent; mert ha bármiben nézetet fejtene ki, vagy beleavatkozva lebeszéli igyekeznék a jutalmazandót valamiről, úgy nyomban maga ellen támasztaná azt a gyantát, hogy megrontani igyekezik a jutalomest anyagi sikerét. Somogyi ki is jelenti, hogy ő ugyan több ízben megkísérelte a lebeszélést azokról a szerencsétlen „betét”-ekről, de tovább nem mehetett. Hanem aztán most jön az, a minék a kedvéért azt a hosszú bevezetést csináltak. Azt mondja Somogyi a nyilatkozat végén: „Ha valamilyen mégis engem terhel a hiba, így az csak egy esetben lehetséges, hogy t. i. én a társulatomnál már rég el nem töröltem a jutalomjátékokat; de biztosíthatom szerkesztő urat, hogy eljőn az a nap, a mikor ezt az állapotot is, ha teljesen nem is, de részben meg fogom szüntetni.” Ez a modern, a mai előrehaladt izléstojt elismerő gondolkodásomó levéteti velünk a kalapot Somogyi előtt, a ki e kijelentésével mint a vidéki színész reformátora áll előttünk. Mert ha Somogyi e nyilatkozatának megfelelőleg módot keresve a megoldásra keresztül viszi azt, hogy a társulatnál megszűnik ez a vidékies, sok rossz magában hordó szokás, melyet a jobb izlésű vidéki színészek óriási tömege is megszűntetni éhajt, úgy Somogyi példája után mennek az egész ország színgazgatói, a mi a vidéki színészek anyagi viszonyait egészen át fogja alakítani. Ha ez Somogyinak sikerül, az egész országnak a színészet iránt érdeklődő részét elismerésre készíti maga iránt.

— **(A dunántúli közművelődési egyeslet.)** A dunántúli képviselő és hó 22-én a dunántúli közművelődési egyeslet létesítésének érdekében ismét értekezletet tartottak s elhatározták, hogy az általunk ez alkalommal elfogadott s aláírt — lapunk mai számának vezércikkében közölt — fölváltás intézik a Dunántúli kitűnőségeihez azon czélből, hogy az egyesület megalakulását czélzó nagy értekezlet megtartását október hóra elhalasztassák, olyaténképpen, hogy az a képviselőház összejövetele után való első vasárnap tartassék meg.

— **(A kereskedelmi kamara a falusi vásárok ellen.)** A legelégdottabb vi-

déki falvak valóságos hajszát indítanak a falujok számára kieszközlendő országos vásárok után. Egy-egy szerencsés falu példája után, melynek sikerült vásáregedélyt szereznie, nyakra főre buzdulnak a többi falvak is, mindannyi vásárt akar. Hogy miért: azt ugyan nem tudja; de legtöbbsnyire azonban csak azért, mert a húsárg legbántja őket, melytől hajtattva irigy szemmel nézik, hogy más falunak van vására, míg nekik nincs. A kereskedelmi és iparkamara ezt az áramlatot nagyon veszélyesnek tartja kereskedelmi és közgazdasági szempontból s azért arra törekszik, hogy a vidéki kisebb vásárok száma: csökkentesse. Legutóbb Villány község folyamodott azért, hogy a rendes 2 vásáron kívül még két vásár tartására kapjon engedélyt; tehát majdnem egyenrangra akart talakodni a megye székhelyével. Azzal okolta meg a község kérelmét, hogy Villány jelentékeny borkereskedő gőczpont; hanem hogy ennek mi köze az országos vásárhoz, annak ellelejtette, mert nem tudta, a magyarázatot adni. A kamara tehát e kicsinyes okokból eredő kapzsiságra azzal felel, hogy a nevezett községet is elutasította kérelmével.

— **(A mi szőlőink ellenségei.)** Dezső Miklós szőlőszeti vandortanító legutóbb Arányos és Gadány községekben konstatálta a *Phylloxera* jelenlétét. E község Pellérd szomszédságában vannak s a vandortanító már e község határain is több szőlőben talált *Phylloxera*-t, a miből következteti, hogy minden bizonynyal a többi szőlők sem mentesek a *Phylloxera*-tól. A *Peronospora*, mely tavaly csak szórványosan fordult elő, az idén mindenütt található s néhány nap múlva már teljes mértékben fog föllépni. — Ugyancsak Dezső Miklós észlelései szerint a *Tortrix Pileariana* is nagy mértékben pusztít a vidéken. A vandortanító mindezekről nyomban jelentést tett a földművelésügyi miniszterhez.

— **(A vidéki jogakadémiák.)** A lapokat újabban is beutotta az a hír, hogy a kormány a vidéki jogakadémiákat beszűntetni akarja s ezek helyett valami bizonytalan közgazdasági póttanfolyamokat állítana. Tartózkodunk e híhetetlennek látszó hír közlésétől s mint legújabban értesültünk az egész hír merőben alaptalan. A kultuszminiszteriumban még csak nem is sejtik, hogy mi adhatott alkalmat s okot a mondott hír fölmerülésére.

— **(Az új menetrend.)** Mult számunkban említettük, hogy f. évi június 1-ével nálunk gyorsvonat lép életbe s közöltük is ennek menetrendét; most pedig u. ezen időben érvényre jutó, a többi vonatokat illető menetrendeket közöljük kivonatban könnyebb tájékozhatás végett. A gyorsvonaton kívül ezentúl is két vonat megy fölünk Budapestre s ugyanannyi jó onnét

hozzánk. A Budapestre menő vonatok közül a reggeli innét d. e. 11 óra 36 perczkor indul, Uj-Dombóvárra 1 óra 29 perczkor érkezik d. u. s 21 percznyi megállás után megy tovább Budapest felé, hová 6 óra 40 perczkor este érkezik. E vonal Zákány felé Uj Dombóvárnál csatlakozik, honnét 2 óra 16 perczkor indulvan, 3 óra 41 perczkor érkezik Kaposvárra s este 6 óra 43 perczkor Zákányba. Innét Fiuméba csak a gyorsvonattal van csatlakozás mintegy 2 órai várás után. Az éjjeli vonat 11 óra 40 perczkor indul, 2 óra 7 perczkor érkezik Uj-Dombóvárra, honnét 54 percz megállás után indul Budapestre, hová reggel 7 óra 55 perczkor érkezik. Csatlakozás Fiume felé Uj-Dombóvárnal van, honnét 2 óra 22 perczkor éjjel indulván, 3 óra 37 perczkor Kaposvárra, 6 óra 26 perczkor reggel Zákányba és este 7 órakor Fiuméba érkezik. A Budapestről Pécsre jövő vonatok közül az egyik 8 óra 25 perczkor reggel indul, 1 óra 49 perczkor érkezik Uj-Dombóvárra, honnét 22 percznyi várakozás után indul Pécs felé, hová 4 óra 3 perczkor érkezik. E vonat csatlakozik a Zákányból jövő vonattal, mely onnét d. e. 8 óra 36 perczkor indul, 11 óra 26 perczkor ér Kaposvárra s 1 óra 24 perczkor Uj-Dombóvárra. A másik Budapestről jövő vonat este 9 óra 10 perczkor indul onnét, 1 óra 59 perczkor ér Uj-Dombóvárra s innét 57 percznyi várakozás után indul Pécsre, hová reggel 5 óra 18 perczkor érkezik. E vonat csatlakozik a Fiuméből jövő vonattal, mely reggel 9 óra 40 perczkor indul onnét, este 10 óra 2 perczkor érkezik Zákányba, éjjel 1 óra 25 perczkor Kaposvárra és 2 óra 41 perczkor Uj-Dombóvárra.

— **(Tolvaj czigányok.)** Marázáról írja levelezőnk, hogy e hó 20-án egy 35—40 főből álló czigányorda érkezett oda, melynek egyik nótája Földváry Nándor tanító lakásából, a mig ez nevével együtt pár percre a közeli kertbe ment, a zongorán tokiában fekvő dupla fedeli arany anker női órát ellopta. A tanító néhány percz múlva a lakásba ment s akkor egy kis gyermek figyelmeztette őt a czigány asszony „látogatására.” Földváry rögtön csendőrkört küldött, de a kutatás eddig nem vezetett eredményre s száma 19,846.

— **(Villámcsapás a tiszta égből.)** Ráczmecskéről írják lapunknak, hogy ott szombaton déltán 4 órakor úgyszólván a derült égből csapott le a villám — iszonyu dörgéstől kísérve — Stolcz Péter ottani pinczeházába, a melytől fölgyjött s az néhány percz alatt teljesen le is égett. A villámcsapást megelőzőleg egészen tiszta volt az ég s utána is alig látszott az egyetlen kis felhő, melyből valószínűleg a villám lecsapott.

— **(Adomány a reáliskolának.)** A Nendtvich-család — Nendtvich Sándor pécsi mérnök, Nendtvich Vilmos és Nendtvich Ferenc egyetemi tanár — tulajdonát képező nagy csigagyűjteményét, mely közel félezer forint értékű képvisel s mely eddig a pécsi főreáliskola természetrajzi szertárában volt őriztet alatt, a nevezett család a főreáliskolának adományozta.

— **(Czigánybanda bucsuja.)** A Farkasék bandája, mint irtuk, a jövő heten Balatonfűredre megy s ebből az alkalomból este a Fehé-tele „Nemzeti sörernak”-ban bucsuzik el a pécsi közönségtől.

— **(A keleti kéregetők.)** Gyakran megfordulnak az országban gyanus külsejű idegenek, a kik a szerb szerzetesekéhez hasonló ruhát viselnek és jobbjára „kaldeai papok”-nak adják ki magukat. Kéregyete, alamisznát gyűjtve vandorolnak egyik plébániáról a másikra, — igen gyakran a plébános gondos elkerülésével. Az állítólagos szerzetesek között tudniillik igen sok a szélműs, a ki nem egyházi czelokra, hanem a saját jótékony célaira koldul s „keresét” elmulatja. Nemrég történt meg például a kal-

Elárulta maga-magát, — de csatlakozott, nem az volt. Fülkeresi tekintetével s látja, hogy Béla épen most kínálja czukorkával szomszédnőjét. Mar bizonyosan megismerkedett vele. De egy kevéssé csodálkozik rajta, hogy lehetséges-e, szabad-e egy nőt a színházban czukorkával kínálni?

Béla már nagyon is tisztában van magával s bizonyította, hogy ilyen esetekben szabad.

— Ah! a csunya!

Most már igazán nem néz többé arrafelé sem. Minden figyelmét a színpad veszi igénybe. Kedves komikusa játszik épen a színen.

Egy csengő nevetés elvegyült a közönség derült hangulatának kifejezésében. Mikor a buffő távozik a színről, megered a tapsolás. Első pillanatban úgy szeretné kicsiny kezeit megmozdítani, hogy ő is tapsoljon.

De nem! hiszen nem kis lány már: mit is mondanának az emberek?

Rózsás, finom ajkait összefogva, nem is akar nevetni, — pedig nekiperült arczán ott ül elfojtott mosoly alakjában a gyermeked kacaja.

Majd ismét látóóvéhez nyul, még pedig szorgalmasabban mint bárki. Kedvence, a szerelmes van a színpadon. Mindig fölébe cseng szép szerelmi vallomása. Haúszor eszébe jut az neki nappal is? Most újra szerelmi vallomás következik, velük él a beszélőkkel, arczán viszatükröződnek az elhangzott szavak.

Mikor vége van, hirtelen föltekint. Egészen el van pirulva.

Azután legördül a függöny, ma utoljára. Ó az utolsó, a ki föláll helyéről.

Elszontyolodott arczával öltözködik föl és megcsappant virámsággal hagyja ott Thaliát. A kijárat felé a mamája karján szoroukodik; kíváncsian keresi szemével Bétát, hogy büszkén fogadja köszöntését. Az pedig épen volt szomszédnőjével van elfoglalva. Még csak arra se néz, hol a hölgyek elhaladnak, nem is köszön.

— Ah! a csunya!

De a kis haragos már a kocsiban elfeledte az egész epizódot. Neki újra csak a komikus jut az eszébe. Még most is mosolyog rajta, — nem is volna bakfisch, ha nem úgy tenne.

csai érseki megyében, hogy két ilyen al szerzetes leereszgedett s dözsölésével nagy botrányt csinált. Ez eset alkalmából — mint a M. Á. írja — a kalocsai érsek szűkegsnek látta a hitterjesztés ügyeit intéző romai kongregációhoz kérdést intézni, hogy az ily kétes almisznagybíró szerzetesekkel miképpen kell elbánni. — A felelet az volt, hogy csak azoknak kell megengedni a gyűjtést, a kik a kongregációtól tudnak írásbeli engedélyt felmutatni. A különböző arab vagy kaldeai nyelven írott egyéb bizonyítványok nem elégségesek.

## MŰVÉSZET, IRODALOM.

\* **Színészet.** Pénteken a klasszikus izlésű közönség kedvére akart tenni Somogyi, midőn a „Jóslás”-ot, Csikynek első pályá nyertes verses vígjátékát hozta színpadra; de ő is, mi is sajnálattal láttuk, mily kicsiny, mily elenyésző csekély azok száma, a kik a bohózatossá váló magasabb légkörben, a főséges pathos levegőjében jól érzik magukat s ott lelik meg lelkük számára a szórakozást. Csak a kiket a bérlet kéri, s a tisztelőjegy közönsége nézte végig azt a szép költeményt szép előadásában. Mert az volt az előadás minden ízében. Somogyi (Helios) lelkesedéssel szavalta a szép nyelvű verseket, átszellemlyen játszotta meg a jósnoébe szerelmes ifjút s értelmes szavallatát élvezet volt hallgatni. Szilágyiné Berta játéka és szavallatán meglátszott a gond, melyet — nem hiába — fordított Pythia szerepére. A komikus elemet Dezséri (Sosios), Polgár (Nausikles) és Bodroghy (Harpia) nem különben a három atheni ifjú szerepében Pethes, Szalkai és Kádás képviselték nem kis hatással; különösen a három első kacagatták meg gyakran a közönséget. Az öszijáték sikerében osztoztak még: Sárdy, Dalnoki, Szép Olga és Laczó Aranka. — Hanem az előadásnál nem igen állt párhuzamban a 2-dik fölvonás díszlete, melyre csak úgy rá kelle fogunk, hogy az görög ivószoba, mert az teljességgel a „Hólyagos csarda” volt.

\* Szombaton az „Eleven ördög” nagy közönséget csalt a színházba, a mi jórészt annak tulajdonítandó, hogy Hermin szerepében egy pécsi műkedvelőnő tette első színpadi kísérletét. A színi pályára készült fiatal leány Klebch Mariska, Klesch pécsi városi tanító leánya, a kinek eléggé rokonszenves hangja van, melyen a helyes képezés első nyomai meglátszanak. Intonációját tisztá, a lélekzetvétele is — a kezdő énekesnőnek ez a kényes oldala — helyes, jól alkalmazott: szóval ének dolgában — a kis szerepben t. i. — nem hagyott kívánni valót hátra. Játékáról természetesen szó sem lehet. Hiszen a műkedvelőnő — ha jól tudjuk — ezúttal látta másodszer a színpad hátsó felét s mint önálló szereplő először állott közel a proscenium-lámpákhoz és a közönséghez, a mi látható zavarát eléggé megmagyarázza. De a kisasszony nincs minden élénkség, temperamentum híjjával s jó kezek vezetése mellett viheti valamire. A jobbra a műkedvelőnő ismerőseiből álló közönség rokonszenvesen fogadta a kezdő szereplő: s biztató tapsokkal jutalmazta a 3-ik fölvonásban csinosan elénekelt dalát. A többi szereplők közül természetesen Pajor Emilia vált ki, a ki mint vicemű Lectories valóban eleven ördög volt. A közönség az ő vidám játéka kívül jól mulatott Dezséri (Pomponius), Szigethy Lujza (Marianna szabónő), Dezső József (Tibul báró), Polgár Sándor (tanácsos) és Bodroghy (Veronika) kettőn öszijátékán. A második fölvonásból indult, melyet Pajor E., Szigethy L. és Polgár énekeltek, természetesen ezúttal is megismételtette a jökevdű közönség.

\* Vasarnap lépett föl először Pintér Imre, a pécsiek kedvence baritonistája, a ki póttartalékos ujjoncsikolából most szabadult ki. „Az úg y e n é l ő k” Jani szerepében, ebben a naiv paraszt-szubanc alakjában láttuk őt vízszint derekasan lesült ábrázattal, igazi jókedvvel, melyet bizonyára érezt az akkor, mikor az őt mindig bizonyára látó pécsi közönség elé lépett. Dalait taposó keltettek, játéka meg kacagást, a mit különben melő társa Szigethy Lujza (Sári) is segített neki kelteni, a kivel kettőben énekel

dalaikat nem egyszer ismételtette meg a közönség. Jóízű nyarspolgár volt Dezséri, ki színtelen rászolgált a kacajra, nemkülönben Dezső is (Weiner Vilmos), a ki ezúttal a neki való szerephez jutott e darabban Nagy gaudiumot idézett föl a karzatán a „Cseugó érczhang” négy dalosa, Polgár, Vecsei, Kádás és Csepreghy, kik az ő vad quartettjükkal majd szétverték a színpadot, háromszor kelléven megismételniök a kótára szedett étlapot. A többi szereplők közül jók voltak: Laczó Aranka, Bodroghy, Szép O., Pethes és Sárdy. Közönség nagy számmal.

\* Pünkösöd bétőjéig nagy karzati, de annál kisebb fődíszintű közönség nézte meg „Galambodi Sándor” népszínmű premierjét. Jakab Ödön sokat ígérő poéta első drámai kísérlete ez az erdélyi népeltep, melynek a hőse, maga Galambodi Sándor, bizony nem valami rokonszenves alak s a végén sem békíti ki a világot az ő eszelekedetével, hogy agyonlövi magát, mert így csak megmenekszik többszörös bűneinek büntetése elől. A fővárosi kritika dicsérete s darabnak zamatos székelly nyelvezetét, mi azonban ebből csak a drasztikus kifejezések egész halmazát hallottuk, a mit nem értett volna a rendezőnek kihúznia a darabból. A czím szerepet Pintér játszta sok realiztikus vonással s különösen végső jelenetében rejtett sok erő. Az ő aidozatai közül Ágnest, a feleséget, Szilágyiné Bertát elég megkapóan ábrázolta, a másikat, az elesabított Katicát pedig Szigethy Lujza igyekezett minden drámai erejének latba vetésével megalkotni. Jól kidomborított alakot mutatott be Dezséri Kádár Tamas kútasóban. A kiegészítő szerepekben Bodroghy, Polgár, Sárdy, Kömivesné és Pethes tettek össze igyekeztikkel, hogy a darab gyengeségein segítsenek.

\* **Az egészséges és a beteg ember.** dr. Boek Károly Ernő elhunyt lipsei tanár nyomán a magyar közönség számára atdolgorta dr. Faragó Gyula. Nálunk nagyon leendő a lezke az egészségre, meg az orvosi tanács, mert ráfer széles Magyarországra. A könyv is az egészség fenntartásának fontosságára figyelmezteti a közönséget s elmondja a rendes élet, a test ápolásának tudnivalóit, ad orvosi tanácsot az első segélyekre, megismerteti a gyakoribb betegségek jelenségeivel. Megjelent a Légrady-tesztvéreknél, csinos vászonkötésben.

## VEGYESEK.

— **Figyelmeztetés!!!** Folyvast új meg új utaztatást merlnek föl a valódi, Brandt Richard gyógyszerész-féle svájci labdacsoznak, ép azért nem ajánlhatjuk eléggé az elővigyázatossá s labdacsok vételekor arra nézve, hogy a dobozokon meg van-e a védőjegy: fehéreszert vörös mezőben s Brandt Richard nevéaira. Minden más csomagolású doboz hamis, s föltétlenül visszautasítandó.

## CSARNOK.

### Léla és Amadil.

— Elbeszélés. Irta: Karay Anna —  
(Folytatás.)

Az ifjú gróf hatratatorodott, míg Amadil görcsös sikolyal keblére omlott. De csak percnyi volt az ijedelem, a gróf kirántá kardját s kemény hangon rivallt a kísértetre:

— Ki vagy és mit keressz?

A rémalak megmozdult, leránta ősz szakállát, letépte bőfére szemöldéit, haját s kibontakozva a zarándok ruhából egy lépessel közelebb ment a remegő leányhoz.

— A gróf úrhoz nincsen szavam — s te úgy hiszem, hogy ismeres...

Hangjából nem haragos átok, szivetrázó hidegség szóltott.

— Az vagyok, az! Az a szegény bolond, kit nem tudtál a nyakadról lerázni... A ki imadott, a ki csokolta ruhád szegélyét, lábaid nyomát, kinek egy mosolyod egy menyországgal ért föl... Az vagyok, a ki küzdött, fáradt, almatlan átvirrasztott éjszakákon, ki föloldozott egészséget, nyugalmat, mindent, csakhogy előbbre

törjön, — az vagyok, kit te mindezt megaláztál — megcsufoltál — és kineveltél...

A leány reszketve simult a gróf keblére s mintegy öntudatlan rebegé:

— Mit akarsz?...

— Mit akarsz?! Oh ne reméj, ne sápadj, nem kérem számon azt a sok keservet, a mit okoztál, nem a halál vagyok, ki boldogságod küszöbén jó életedet megszakítani, sem életed, sem rossz szíved nem kell több nekem... Csak azt akarom kérdeni, nem jelen-e meg almaidban olykor egy halovány lányka alakja, nem kéri-e számon tőled meggyilkolt életét?... Nem kéri-e számon azt a szívet, mely neki legdrágább kincse volt, melyet kincs gyantán neked hagyott és a melyet te megtagadtál — néha dobtál — és kineveltél...

Halalos csend követte szavait.

— Mit akarsz? — szóló egyre keserűbben — oh nem akarom visszakérni a multat, sem nem állok boszut a jelenért, éj boldogul, ha tudsz, — csak azt jöttem elmondani, hogy a szegény, bolond polgárja, ki valaha imadott, ki boldog volt, midőn ruhád szegélyét csokolta, az a vajszívű eszelős, kit mint megunt játékszerét összetörtél: azt akarom elmondani, mennyire lenézlek, megvetlek tégedet!

Amadil arcza lángolt, kétségbeesve ragadta meg a gróf kezét.

— Arthur s te mindezt szó nélkül nézted! Es e szemtelen rágalmakat özőnként engedted ram hullani, a nélkül, hogy újadat mozdítanád?

— Azon akart ön sebet ejteni, ki boldogságot tönkre tette, többet tett annal, szertepétt magát egy szívet, ki pedig nem vétett önnök soha. Oh higye el, ez a rövid perecz két élet boldogságot zúta össze, egy tündérkastélyt döntött a porba, mit több fölépíteni nem lehet soha!... Imádlak Amadil, de a bizalom glóriája elszórt homlokod körül s az égi angyalok trónusáról, hova szerelmem lütellet, leszállott a porba... Ezek után nóm nem lehetsz, szíveim majd megszakad, de végbucsnok elérkezett... Ánde a sértő szavakért, melyekkel megaláztott, melyekkel mindkettőnk életet egyszerre semmivé tévé: életével fizet...

Hevesen megvillant a kard éle, de mielőtt lesújtott volna, hangos dörrenés rázta meg a parkot s az ifjú gróf egy halalkiáltással össze-rogyott. Melléből patakzott a ver, arca viasz sarga színt öltött, még néhányat hörgött, vonaglott, aztán — kiszenvetett.

Amadil a hiúz gyorsaságával nézett körül, látta, hogy egy sötét alak tör keresztül a parkon, rámutatott, de kiáltani nem birt, felajultan a halott mellé rogyott.

Valdemar ott állott fölöttük; látta, hogy a kastély lépcsőjén rémült tömeg rohan alá, látta közeledni a csillogó lámpásokat, hallotta maga körül az éketlen zsvajt, sikoltozást, ezerte karján durva kezek szorítását s nem birt mozogni. Tagjai megbénultak, agya megmerevült, halalos sápadtság terült el arcaza...

A szolgák minden zúgot fölkiutáltak, nem találtak senkit rajta kívül, körülálltak, hogy meg ne szökjék.

Amadil a zajra fölésmélt s megpillantá a vérző hullát. Örült jajgatásban tört ki, oda borult véres keblére és csokolta ajkát, arczát, kezét és tördelte kétségbeesés föhéher kezét. Iszony volt a kín, a vad kétségbeesés, mely ez ifjú arczot eltörtázta.

Valdemar csak öt nézte félig nyitott ajakkal, mintegy öntudatlanul. Ekkor megszólalt Amadil atyja, vállára tevé kezét:

— Kötözétek meg, míg reudór érkezik.

Az ifjú mintegy villanyütésre megrázkódott.

— Engem? megkötözni? — uram és mi jögon? — kérde villámó szemekkel.

— Azon jögon, mely egy gyilkossal szemben megillet...

— Gyilkossal? — ha gyilkoltam volna, bizonyonval nem várnám be ily nyugodt lélekkel, mig megkötöznek.

A ház ura mélyen szemébe nézett, aztán Amadil fölé hajolt.

— Amadil, édes leányom, térj magadhoz. Neked tudnod kell, mert tanuja voltál, mondd, ki a gróf gyilkosa?

Amadil fölémelte lángoló, vad arczát, sötét szeméből a gyűlölet izzó pokla világott az ifjú felé, kinyújtotta véres kezét és ramagtatva Valdemárra, remegéstelen hangon kiáltá:

— Ime itt van!...  
 — Lám, mi haszna a tagadás, de hisz ki is lett volna más?  
 — Uram — kiáltá Valdemár kétségbe esve — hát nézen körül, motozzanak meg, mivel gyilkoltam én? hol van a fegyver?  
 Amadil fölszökött a földről, öltönyén, kezén tapadt a vér, úgy nézett ki zilált hajával, lángoló, vad szemével, mint az őrlít, fölkapta a halott mellől a kilótt pisztolyt és oda dobta azt Valdemár lábaihoz.  
 — Im itt a fegyver!...  
 Az ifju nézett rá egy perczig megdermedve, aztán olyan hangon, mely a körülállókban megfagyasztá a vért, kiálta: — Amadil!... és őszeroskadtt eszméletlenül.

IX.

Kicsiny ezellában, számaágyon ébredt, nem tudta hol van? csak midőn a törvény elé vezeték tñtt föl lelkében újra a rémséges éj.  
 Szegény Valdemár mi haszna tagadott, mi haszna esküdött! Minden ellene vallott. Az árulna, a kemkedés, a gróf kezében a kivont kard, de leginkább a viszonyok, melyek közt voltak, mind ellene tanuskodott. Mellette senki, semmi.  
 Még a golyó is, mit kivettek a hulla sebéből, belelített az „ő” pisztolya csövébe, még Roza a szobaleány is, ki pedig a legnagyobb részvételt volt iránta, egyenesen ellene vallott, mert csak neki volt érdekében az ifju gróft megölni.  
 Köztudomásu dolog volt viszonya Amadilhoz, a bírák mindjárt tisztában voltak vele, hogy a féltékenység és boszu műve az egész.  
 Szegény Valdemár, mi haszna tagadott! Ott tilt szemben vele egy talpig gyászba öltözött alak, a vadló s rea mereszve gyilkos tűzű nagy szeméit, megezáfolta minden szavát...  
 Napok, hetek multak, egyre súlyosbodtak a vadak, egyre terhelőbbek lettek a tanúk valomasai, a szegény ifju egyre megtörtebben hazyta el a tárgyalási termet, de minden ülés után ezt az egy szót sóhajta utoljára ahöz a gyászos szép alakhoz:  
 — Miért?...  
 A bírák elvégre is nem mondhattak egyebet mint büntést s gyalázatos halálra ítéltetett.  
 Mig ügye, kegyelmi kérvénye fűnt járt a kiralynál, elég ideje maradt a gondolkodásra. Szegény e gondolatok közben majd megőrült. Egy gyászos fekete ruhás alak jert körülötte szüntelen, vértgyszasztón hideg arcával, gyilkos tűzű szemével, ki most üldözö daemona s hajh egykor mosolygó ábrangyala volt!...  
 Miért?... E szót veti föl neki szüntelen, de a légalak nem felel reá, csak tompa, egyhangu kopogás hallatszik a falon át, mintha már a bitófát faragnák ott kívül...  
 — Miért?... — eseng a halovány rab, — mért babonáztad meg lelkemet, ha sóhasem szer-tél?... Miért gyűlöltél meg, mi volt a vétkem, hogy a legborzasztóbb családás örvényébe dobtál, hogy azt, ki kedlelben a menyorszagra vágyott, a bitófahez vezetted, a legundokabb halál torkába dobtad, ártatlanul!... oh érted-e ártatlanul?!...  
 — A halál nem borzaszt többé, inkább az élet, Oh de nem így, aljas gonosztevőként, hóhér kezétől! Oh miért vittél ennyire, ártatlanul, büntelenül?! Amadil, pokla életemnek, irgalom! A bitófaig hurczoltál, a kárhozatba dobtál, egy tört, egy pisztolyt, egy pohár mérget nyujts nekem — és én minden vétkeket megbocsátom!...  
 Szegény rab hiába esdélk, nem felel szavára senki sem, csak az egyhangu tejszecsapások ott kívül. Tenyerebe sülyesztü törő fejét:  
 — Oh mily soká készült el!...  
 Halkan fölynyit a börtön ajtaja, egy fekete ruhás, gyászfatyolos alak lépett be rajta és lassan közeledett az ifjuhoz. Félrelebbenté fátyolát es halkan megszólalt:  
 — Valdemár!...  
 Az rátekinett, aztán elfordult tőle szótlanuul.  
 — Valdemár — szolt újra fájdalommal hangon Amadil — én tudom, hogy te ártatlan vagy.  
 — S mégis veszthelyre juttattál! — szolt az ifju keserűen. — Miért jöttél? hogy a halálos ítéletet is sülyesítad? — ha ez az utolsó csepp a kópohárba, kérlek távozz, ettől kimélj meg.  
 — Őrlít voltam akkor, érted? őrlít. Szerettem őt oly forrón, oly lángoló szenvedélyvel, mint csakis én szerethetek. A te lealzó szávadra elvesztettem őt lelkileg s nyomban rá

egy orgyilkos golyója által testileg is örökre semmivé lett, ki nekem az élet és a világ volt. Azóta nem élek, csak lézengek a világon, mely üressé, rideggé vált, mint a sírbolt... Őrlít voltam, midőn őt lerogyni láttam s lelkem vad kétségbeesésnek tárgyat keresett — és te lettél azzá szerencsétlen...  
 — Mas mondani valód nincs?  
 — Midőn nyugodtabb lettem, megbántam tettemet, — de későn. Már nem segíthetek más-sal, — csak ezzel...  
 A leany kedléből egy éles tört húzott ki és oda nyujtá az ifjunak.  
 (Folyt köv.)

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városában 1890. évi május hó 24-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számitatnak.

Búza	őszi	8 frt 30	8 frt 20
	tavaszi	—	—
	uj	—	—
Szörpök	őszi	7 „ 90	7 „ 80
	uj	—	—
Rizs	őszi	8 „	7 „ 80
	uj	—	—
Árpa	őszi	6 „ 80	6 „ 50
	tavaszi	—	—
	uj	—	—
Zab	őszi	8 „	7 frt 80
	tavaszi	—	—
	uj	—	—
Bukköny	széna	—	—

Beceze	)	—	—	—	—
Kukoricza	)	6	5	60	5 „ 50
	)	uj	—	—	—
Széna	)	6	3	—	2 „ 50
	)	uj	—	—	—
Szalma	..	—	2	50	2 „ 20

Kinálát: gyenge (mintegy 120 gabonaköcsi volt a piacon.)

NYILT-TÉR.†)

Beretvás Sándor

okleveles mérnök

Pécsett (József-utca 9-ik házszám)

műszaki irodát

nyitott, mely törvény szerit jogositva van középítészeti, vízépítészeti, ut-, hid-, esatornázási, kövezési munkálatokat, földmunka művletekre, kulturmérnöki teendőkre, nemkülönb. mindennemű birtokfelvételek, legelő felosztásokra, ugy szakértői vélemények adására, szemlék tartására es becslések eszköztésére.

\*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Lap-tulajdonos: Felelős szerkesztő:  
 NAGY FERENCZ HAKSCH LAJOS.

H i r d e t é s e k :

A cs. és kir. kiz. szab.

Herzog Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

szállítanak elismert legjobb minőségű

Mosógépeket,

(Strakosch és Poner szabadalmozott)



facsarógépeket,

ruha-mángolókat,



vasalógépeket

sat.



Csatorna-zárakat,

önmozgásu, legjobb védelem áradás ellen, patkányokellen, csatorna búz ellen.

Meidinger-kályhákat

egyszerű és díszes kiállításban.

szabályozható töltő-kályhákat,

Caloriferest,

központi fűtéseket, szellőztető készülékeket.



Eladás jótállás mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

6896. sz.  
 1800.

Árverési hirdetmény.

Pécs szab. kir. város tekintetes tanácsának fenni szám alatt kelt megbízása folytán ezemmel közhírré teszem, miként az Ágoston-utca felső végén álló kőkereszt háta mögött levő városi területből alakított

9 házhely

melyek közül a legkisebb 66, a legnagyobb 119 □-l területű hivatalos helyiségemben (városház II-ik emelet 30. ajtó) folyó évi június 2-án d. e. 10 óra-kor tartandó nyilvános szóbeli árverés utján fognak □ ölenkénti 2 frt örök vételi kikiáltása mellett eladatni.

Félhívatnak tehát a venni szándékozók, miként az árverésen, melynek feltételeit nálam a délelőtti hivatalos órák alatt bármikor betekintheik — a kikiáltási ár 10 százaléknak megfelelő bánatpénzzel jelenjenek meg.

Pécsett, 1890. évi május hó 24-én.

Jilly Alajos,

városi tanácsnok.

# Peronospora-készülék

vagy szőlőfecskeendő  
eredeti **Allweiler-féle**

Egyedüli raktár Baranyamegyében

**Ruepprecht testvérek**

gépgyárosoknál Pécsen vásártér 11. sz.



Ezen fecskeendő a hatóságok és magánosok által a legjobb szerkezetűnek ismertetett el a Peronospora viticola, level-pénész-betegség és hamis lisztharag elpusztítására. Igen czélszerű, tartós és könnyen hordható puttonya a legjobb s minden savnak ellent álló fémhőz készült. Ertesítés az árakat illetőleg és használati utasítás a raktárban nyerhető.

Az 1890. évi április hó 24-én **Kremsben** tartott verseny fecskeendőzénél a **cs. k. gazdasági egyesületi** érdemmel lett kitüntetve és általánosan a legjobbnak ösmertetett el.

A legelőbb, legjobb és kipróbált **Barthelnek** eredeti **carbolineumával** barnára való bemázolása által tartósan megvédetnek a kerítések, fészerek, raktárak, kocsiak, gazdasági eszközök, padlók stb. rothadás, gomba, **korhadás és féreg** ellen.

Ístállók általa deszinfectálóznak 1 ko. elegendő 6 □ méterre. Utasítás ingyen. Füllöltmibatlan minőségűről jóállás 5 ko. próbáküldemény 1 ftt 50 kr. 100 ko. 16 ftt Bécsben. **Carbolinea, carbolineum, kocsielőcs legelőbb aron** Árúitókknak engedély.

**Michael Barthel & Comp.** vegyészeti gyárjai **Regensburg—Bécsben X., K-pler-gasse 20** (alapt. 1781.)

# Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel  
kiadóhivatalunkban.

## ZUHANY-FÜRDŐ!

Ertesitem a n. t. közönséget, hogy május hó 27-től szeptember 30-ig a

## Ferencz-József gőzfürdőben

délután 5 1/2 órától egész este 8 óráig urak részére zuhanfürdők jutányos áron kaphatók és pedig:

1 zuhany fürdőjegy — 25 kr. | fürdőruhával.  
10 " " " 2 ftt

A medenczék naponta kétszer frissen megtöltetnek és a n. t. közönségnek rendelkezésére állanak.

Tisztelettel

**Pintér József,**

fürdőtulajdonos.

## Nagy nyeresémesélyek

a legnagyobb biztonság mellett.

Meghívás a budapesti bankgyesület részvénytársaság által letesített

alkalmi sorsjegy-társaságnál

500 állami és osztr. magyar bélyeggel ellátott magansorsjegyekről való részvételre. Nyeresémvösszeg 16 milliónál több! Nagyon kedvező csoportosítás. Kintű nyeresémesélyek csak 3 ftt havonkénti befizetés mellett.

Ügynökök kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak.

Ajánlatok intézendők a

budapesti bankgyesület részvénytársasághoz

Budapest, Erzsébet-tér 18. sz.

## EISNER DÓCZY

épületi- és deszkakereskedése, cementlemez-gyára, mészégetője és téglagyára Pécsen.

Mintán több ízben tapasztaltam már, hogy **nevemmel visszaélések** történnek. I. e. az eny nem alatt mások szállítanak építő- és egyáltalán föntvezett üzletemben kapható mindennemű anyagot, szákségesnek tartom jó hírnevem fönttartása czéljából a n. t. közönséget értesíteni, hogy csak a nálam (Vasárter 21-ik számú deszkakereskedés és Pátva-utca 41-ik számú saját házámban) megrendelt anyag tölelem való.

Kapható nálam **mindennemű épületfa és deszka; valódi portlandi cementből készült mindenféle alaku és színű cement-lemez**, hetenkint kétszer **friss égetett oltatlan mész**, úgy **oltott hordó-mész; a legjobb minőségű cserép-, fal- és flasztértéglá**. Üzletemet annyira kibővíttem, hogy a legnagyobb igényeknek is pontosan megfelelhetek.

Megjegyzem még, hogy több fogattal rendelkezőm, az illettő anyagot **méréselt áron bárhova** is szállítatom.

Pécsen, 1890. évi május hónapban.

Tisztelettel!

**EISNER DÓCZY.**

## Árverési hirdetmény.

A pécsi tekintetes kir. Törvényszék mint csőbírósnak f. évi 4168. sz. a. kiadott végzése és a csőválasztmány határozata értelmében közhírré teszem, miként **v. Rozinger Ferencz** csődtömegehez tartozó 1—19, 95—97-ig 119, 120 és 156 alatti, továbbá 172-től 127-ig s végül a 241—247-ig felvett csődíltári tétetek alatt előforduló összesen 486 ftt 59 krra becsült ingók és ugyan:

## hordók, prés és szőlőbutorok

május 31-én s esetleg a következő napokon **délután 2 1/2 órakor (makár-aljai volt Rozinger-féle szőlőben):**

**kész borók, talpak, gépszij, vászon, viasz, szurok, fonál, szegkek, cser és gubacsliaszt, házszerék és edények, czitromfák és oleánderek** **Junius hó 2-ik** és a következő napján **délután 2 órakor (Siklósi utca 10. sz. a. az udvari helyiségben)** **Krummer Ferencz** bír. végrehajtó közben-jotte mellett tartandó nyilvános árveresen eladítani fognak.

Pécs, 1890. május 24.

**Szucsils Károly,**

csőbíró-tömegegondnok.

# ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Ezelőtt: **GROSZMANN és RAUSCHENBACH.**

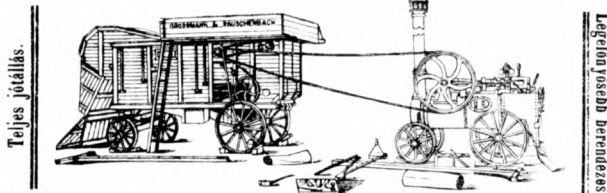
**BUDAPESTEN, külső váczsi-ut 7. szám,**

(lóvonatu állomás, az osztr. magy. államvasuti indóháztól 10 percz távolságban)

a legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeit, mint járgányos cseplőkészíteteket, gabonarostákat s egyéb mezőgazdasági ezikkeket és

**gőzcseplőgépeket.**

Különösen ajánlja szab. szeges rendszerű, legújabb szerkezettű s legpontosabb kivitelű gőzcseplőgépeit



Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés

**3 1/2, 4 és 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal.**

Szénfűtésnél kell 20—20, 300—350 kg szén (fa aránylag) 14 óra s. Szalmafűtésnél kell 5—7, 5—7 kéva szalma 100 kicséplét kévónél.

Cséplési képesség 6—7000, 7—10,000 középnyagságu kéve egy óra alatt.

A magoknak legelőnyösebb kicséplése, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett.

**Verőlécezes gőzcseplőgépek vasszerkezettel**

6, 8, 10 lóerejű fa szén, szalmafűtési mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

Minden dohánytösdében és díszárú-üzletben.



Főraktár: KANTZ OTTÓ és társai BRESBEN.

**DREHER ANTAL-FÉLE KÖBANYAI SÖR**

foraklara

**Bayer-Hof-Brewery**

Pécsett, Fő-utca 33-ik szám.

Csakis teljesen ledolgozott, tehát tökéletesen kivitelű sör szelvéltése folyton friss üvegföltetésben a minőség hamisíthatatlan voltáért kezesesség vállalatik.

**Nagyon fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.**

Arjegyzekek mindentelég ingyen és bérmentve kü-dnek.

Márcziusi kivitelű, valamint jeles király-sör palackokban 10 palacktól kezdve hához szállítanak.

Miután gyakran megtörténnik, hogy idegen készítményű és gyöngyöb minőségű sörök forgalomba hozatnak, a **Dreher-féle kivitelű sör t. cz. fogyasztóinak** figyelmébe ajánlom, hogy az általam szállított palackok dugóiba a „**Dreher A.**” cím van beégetve.

752. sz. tk. 1890.

## Árverési hirdetés.

A dardai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Illasev Jakab Hgmároki lakos végrehajtást szenvedő elleni 108 ft: 77 kr. főképveteles és járuléki iranti végrehajtási ügyben a dardai kir. járásbírósg területén lévő Hgmároki községben fekvő, a hgmároki 19. sz. tjkvben felvett 1479. hszsz. pinczere 35 frt, az 1848. hszsz. szőlő és pinczere 40 frt, az 1424. hszsz. szőlőre 170 frt, az 1421. hszsz. szőlőre 48 frt, az 1420. hszsz. szőlőre 6 frt, az 1414. hszsz. szőlőre 22 frt, az 1407. hszsz. szőlőre 72 frt, az 1404. hszsz. szőlőre 44 frt, az 1397. hszsz. szőlőre 42 frt és az 1228. hszsz. szőlőre 44 ftvban az árvevést ezenül megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi június hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Hgmároki községben a bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárauk 10 szazalékát vagyis 3 frt 50 kr., 4 frt, 17 frt, 4 frt 80 kr., 6 frt, 2 frt 20 kr., 7 frt 20 kr., 4 frt 40 kr., 4 frt 20 kr., 4 ft 40 krt készpénzben, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában foglalt s jelzett arfolyammal szem tölts és az 1881. évi november hó 15-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kialakított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Dardán a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnal 1890. évi febrvár hó 16 ik napján.

Fekete Gyula,  
kir. albíró.

408 sz. 1890.

## Hirdetmény.

A „Pécsi Takarékpénztár részvénytársaság” tulajdonához tartozó Pécsett, a Széchenyi téren levő 9. sz. emeletes háznak földszintén találató ugynevezett

## „nemzeti sörészarnok”

bérelti szerződése f. évi november hó 1-jével lejárván — annak 3 esetleg 6 évre ajánlati úton leendő újboli bérbeadása az emleített intézet Igazgatósága által elhatározottat. Felhivatnak enél fogye mindazok, kik eme sörészarnokot kibérelni ohajtanák, hogy ez iranti írásbeli zárt ajánlataikat 375 frt övadéknak készpénzben, vagy övadék képes értékpapírokban leendő becsatolása mellett — f. évi június 20 ig — alább jegyzett Igazgatóságnal benyujtani sziveskedjenek; — hol is a bérelti feltételek iránt naponkint délelőt a hivatalos órak alatt maguknak tudomást szerezhetnek; — fen tartván mégis az Igazgatóság a maga részére a jogot, hogy a beadandó ajánlatok közli belátása szerint szabadon valaszthasson, minek eredményéről az ajánlatot tevők f. évi július 1-ig értesítve lesznek; — a mikor is a szerződés azzal, kinek ajánlata az Igazgatóság által elhagadottat — megkötötteti, — a többi tsiszt. ajánlattevőknek pedig, a becsatolt övadékok visszaadatul fog.

Pécsett, 1890. május hó 11-én

A „Pécsi Takarékpénztár” Igazgatósága.

## ZELESNY KÁROLY

Ő cs. és kir. Fensége József főherczeg udvari fényképésze.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek ezzel tiszteletteljesen tudomasára hozni, hogy **Pécsett, a Király-utczában, a dr. Schwarcz-féle ház kertjében** a látogatók kényelmére a legfokozottabb igényeknek is megfelelő

**második**

## FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMET

nyitottam.

Az újabb kori fényképészeti vívmányok figyelembe vételével épített s épp oly díszesen berendezett műteremben a felvételek tetszészerinti nagyságban a délelőtli és délutáni órákban eszközöltetnek s a képeknek kifogástalan kidolgozásáért és kiállításáért — lehetőleg olcsó árak mellett — kezeskedik alulirt.

**A műteremnek két utczárol van bejárója és pedig a Király-utczárol (dr. Schwarcz-féle ház) 14. szám és az Óposta-utczárol 17. sz. alatt.**

Szamos pártfogásért és látogatásért eszedzik

**ZELESNY KÁROLY,**  
udvari fényképész.

# Bolthelyiség-változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy az **1856 óta** Pécsen, fő-téren, Oertzen-féle házban fenálló

**könyv-, mű-, zenemű- és papirkereskedésemet**

folyó évi **május hó 1-jével** ugyancsak a fő-téren levő

## pécs-baranyai központi takarékpénztári épületbe

(a corzón)

tettem át és újból diszesen berendezve **minden igényeknek megfelelően dúsan felszerelve** megnyitottam.

A midőn a nagyérdemű közönségnek az eddigi nagyrebecsült pártfogását hálásan megköszönöm, bátorodom egyuttal felkérni, miszerint becses pártfogásával új helyiségemben is szereneséltetni kegyeskedjek.

Pécs, 1890. évi május hó 1-én.

### VALENTIN KÁROLY FIA

könyv-, mű-, zenemű- és papirkereskedő.

**ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS és LÁTSZERÉSZ**

ÁLLAMI ÉREM



haladás és versenyk.-ért.

## Schönwald Imre

ARANY ÉREM



szép és jó munkáért.

Főútlelet Király- (fő) utca  
A „Hattyu”-épületben.

**PÉCSETT.**

Műhely Király- (fő) utca 38.  
Mestrits-féle házban.

## Ó R Á K,



**aranytárgyak és szemüvegek** legjobban és pontosan javítottak.

**Nagy választék** a legcsinosabban készített **arany uri és női láncokból**. Dívatos tömör **karkötők, melltűk, briliáns, nemes opál, turkis, igazgyöngy, ametyst, koral** és **granat ÉKSZEREK**. Legújabb dívatu **arany-óralánczok, arany joujouk, sz. Mária emlények, keresztok, ezüst-karkötők, ezüst EVŐSZEREK** és **disztárgyak stb.**

Ujdonságok, **ebédő inga- és salon-órák**ból, gyári árák szerint. Legjobb szerkezeti **ezüst, tulazománcz, arany, uri és női órák** dus választékban, pontosan kiszabályozva, több évi jótállás mellett eredeti gyári árákon.

**8 napig járó és ütő inga-órák** csinos szekrényben, 12 frttól feljebb. Pontossn járó **ébresztő órák** 3 frttól. **Ezüst horgony**

(Ancer) **Remontoir órák kettős fedéllel** 12 frttól feljebb. **Színházi látesövek** 6 frttól feljebb. **Tábori és turista távcsovek** 8 frttól 150 frtig. **Nap ellen védő szemüvegek** 1 frttól 5 frtig. Mindennemű **legjobb szemüvegek** 1 frttól 20 frtig. — Minden **arany-, ezüst-tárgy** és **órák** a magy. kir. 16-fémljelző hivatal által vannak **megvizsgálva** és **bélyegezve**. — Minden **tárgyért** írásbeli jótállást nyujtok.

